

نقش خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی در پیش‌بینی استقلال عاطفی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهر بوکان

ثنا مجدی*^۱، مسعود نجاری^۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۶/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۱

چکیده

مقدمه و هدف: پژوهش حاضر با هدف نقش خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی در پیش‌بینی استقلال عاطفی انجام گرفت.

روش‌شناسی پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهر بوکان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه مورد ارزیابی قرار گرفتند. برای سنجش متغیرهای مورد مطالعه از مقیاس استقلال عاطفی استنبرگ و سیلوربرگ (۱۹۸۶)، پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی توسط موریس (۲۰۰۱) و ارزش‌های تحصیلی پینتریچ و همکاران (۲۰۱۱) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام و با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ صورت گرفت و سطح معناداری آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی قادر به پیش‌بینی استقلال عاطفی هستند. همچنین ۳۴/۱ درصد از واریانس ارزش‌های تحصیلی توسط خودکارآمدی تحصیلی و در مجموع ۵۱/۶ درصد از واریانس ارزش‌های تحصیلی توسط خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی تبیین می‌شود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش می‌توان اظهار کرد که جهت ارتقای استقلال عاطفی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه در مدارس باید به نقش خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی توجه شود.

کلیدواژه‌ها: استقلال عاطفی، خودکارآمدی تحصیلی، ارزش‌های تحصیلی، نوجوانان، دانش‌آموزان دختر

*۱ آموزش و پرورش، بوکان، آذربایجان غربی، بوکان، ایران (نویسنده مسئول) Sanamajdi823@gmail.com

^۲ گروه روانشناسی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران

مقدمه

نوجوانی، دوران حساسی از زندگی هر فرد است. دوران نوجوانی زمانی است که تغییرات ظاهری و درونی با هم همراه می‌شوند تا کمال فرا رسد. در این دوران نه تنها رشد جسمانی آهنگی سریع دارد، بلکه تکامل احساسات، روابط اجتماعی و منطقی نیز حرکتی تند و رو به جلو دارند (اکبری، ۱۳۹۱). استقلال عاطفی^۱، یکی از مسائل و مهارت‌های لازم و ضروری در زندگی تمامی افراد، بویژه نوجوانان است. دستیابی به استقلال یکی از نیازهای رشد روانی-اجتماعی نوجوانان محسوب می‌شود و در طول دوران نوجوانی به دلیل تغییرات شناختی و فیزیکی سریع، رشد استقلال، روابط اجتماعی، پذیرش مسئولیت‌ها، خوداتکایی، و تصمیم‌گیری شخصی افزایش می‌یابد. همچنین هویت در نوجوانی به تدریج تحکیم یافته و نوجوان از نظر عاطفی، رفتاری و شناختی به میزان قابل توجهی به کسب استقلال نایل می‌گردد (زیممر گمبک و کولینز^۲، ۲۰۰۳). استقلال عاطفی یعنی توانایی احساس کردن به تنهایی و فاصله عاطفی که نوجوان از والدینش می‌گیرد (چیرکوف و ریان^۳، ۲۰۰۵). فردی که دارای استقلال عاطفی بالایی است، به خوبی به خود اعتماد دارد و هرگز رضایت و آرامش خود را در تأیید شدن توسط دیگران نمی‌بیند و در حقیقت برای شاد و راضی بودن، به تأیید گرفتن از سایر انسان‌ها نیازی ندارد (فلمینگ^۴، ۲۰۰۵).

از آنجا که دوران نوجوانی، دورانی حساس و فرصتی جهت تلاش، پیشرفت و علم‌آموزی است، فرض پژوهش حاضر این است که دو متغیر مستقل خودکارآمدی تحصیلی^۵ و ارزش‌های تحصیلی^۶ از عواملی هستند که بر میزان استقلال عاطفی افراد و بویژه در نوجوانان تأثیر دارند. خودکارآمدی یکی از راهبردهای انگیزشی است که شامل قضاوت افراد در مورد توانایی‌هایشان برای سازماندهی و اجرای یک سلسله کارها برای رسیدن به عملکرد تعیین‌شده است (دیست^۷، ۲۰۱۱). سازه‌ی خودکارآمدی، بیانگر توانایی فرد در ایجاد نتایج خوشایند است (تاکاکای و همکاران^۸، ۲۰۰۳). خودکارآمدی به باور فرد درباره‌ی قابلیت خود در تجهیز منابع شناختی و انگیزشی و اراده برای کنترل یک رخداد مشخص

1. Emotional autonomy

2. Zimmer-Gembeck & Collins

3. Chirkov & Ryan

4. Fleming

5. Academic self-efficacy

6. Academic values

7. Diseth

8. Takaki et al

اشاره می‌کند (بندورا و همکاران^۱، ۲۰۰۱). ارزش‌ها نمایانگر اهداف اساسی و معرف تمامی اجزاء رفتار هستند (کینونن و همکاران^۲، ۲۰۱۹). در مفاهیم مدرسه‌ای و دانشگاهی اینگونه اطلاق می‌شود که تشویق هر دانش‌آموز یا دانشجو نقش مهمی در ایجاد انگیزه و علاقه او داشته و در دراز مدت، در وی جهت تلاش برای تعیین نمودن اهداف سطح بالاتر، علاقه ایجاد می‌کند (ونتزل^۳، ۲۰۰۵). تشویق دانش‌آموز از طریق ارزش دادن به اهدافی صورت می‌گیرد که برای رسیدن به آن جهت‌گیری می‌کند. در حوزه‌ی آموزش از این ارزش‌ها با عنوان ارزش‌های تحصیلی نام برده می‌شود (دی وال و همکاران^۴، ۲۰۰۸).

نتایج پژوهش اسماعیل‌پور و فرزانه (۱۳۹۷) حاکی از این بود که نوجوانان ناراضیتی و اعتراض خود از جو خانواده را با ناسازگاری‌های تحصیلی نشان می‌دهند. به عبارت دیگر، ناسازگاری‌های تحصیلی می‌تواند به عنوان علامت خطری در نظر گرفته شود که گویای ناراضیتی نوجوان از جو خانواده است. شریفی‌ریگی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که در ورای اثر انعطاف‌پذیری شناختی، متغیرهای پیش‌بین بلوغ عاطفی و هوش معنوی، به‌جز خودتأثیر آوری هر کدام نقش مهمی در افزایش سازگاری با دانشگاه دارند. محمدی کرکانی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که آموزش مهارت‌های اجتماعی و عاطفی به نوجوانان سبب بهبود عملکرد تحصیلی آنان می‌گردد؛ چراکه طی پژوهش آنان، آموزش مهارت‌های اجتماعی-عاطفی، میزان عملکرد تحصیلی را در گروه آزمایشی در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری افزایش داد. داشتن استقلال عاطفی برای تمامی افراد، بویژه نوجوانان که در حال سپری کردن دورانی حساس از نظر عاطفی هستند، لازم و ضروری می‌باشد؛ به همین دلیل، بایستی مطالعات و تحقیقات لازم در خصوص عواملی که بر بهبود استقلال عاطفی افراد تأثیر دارند انجام شود. باتوجه به اهمیت این مسئله، هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی در پیش‌بینی استقلال عاطفی دانش‌آموزان دختر دوره‌ی دوم متوسطه شهر بوکان است.

1. Bandura et al
2. Kinnunen et al
3. Wentzel
4. DeWall et al

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی بود. جامعه‌ی آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره‌ی دوم متوسطه شهر بوکان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود. روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری دردسترس بود و حجم نمونه ۱۰۰ نفر بود. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از: جنسیت دختر، دانش‌آموز دوره‌ی دوم متوسطه، تمایل به همکاری در پژوهش و نداشتن هیچگونه بیماری روحی و جسمی. همچنین ملاک خروج از پژوهش ناقص تکمیل کردن پرسشنامه‌ها بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS23 و آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و ضرایب رگرسیون و پیرسون استفاده شد. لازم به ذکر است که پرسشنامه‌ها با اجازه و تأیید مدیریت محترم آموزش و پرورش شهر بوکان در میان دانش‌آموزان توزیع گردید و به افراد نیز اطمینان داده شد که پاسخ پرسشنامه‌ها محرمانه هستند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های ذیل استفاده شد.

مقیاس استقلال عاطفی^۱: این پرسشنامه توسط استنبرگ و سیلوربرگ^۲ (۱۹۸۶) طراحی شد. این مقیاس دارای ۱۳ سوال و سه عامل تفرّد (سوالات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۱۲)، عدم وابستگی (سوالات ۵، ۶ و ۷) و خوداتکایی و غیرایده‌آل بودن والدین (سوالات ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۳) است که براساس مقیاس لیکرت چهاردرجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱ نمره) تا کاملاً موافقم (۴ نمره) نمره‌گذاری می‌شود. لازم به ذکر است که نمره‌گذاری سوالات ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۳ به صورت معکوس است. کمینه ۱۳ و بیشینه ۵۲ می‌باشد. سامانی و رضویه (۱۳۸۰) این مقیاس را اعتباریابی کردند و ضریب اعتبار کل این مقیاس و سه عامل عدم وابستگی، فردیت و ایده‌آل بودن والدین را به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۸، ۰/۷۷ و ۰/۷۰ گزارش دادند.

پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی^۳: این پرسشنامه توسط موریس^۴ (۲۰۰۱) تهیه و تدوین شده است (طهماسیان، ۱۳۹۱). این مقیاس شامل ۲۳ سوال است و برای ارزیابی خودکارآمدی تحصیلی نوجوانان در چهار حیطه اجتماعی، تحصیلی، هیجانی و کلی تهیه شده است. پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی از سه خرده آزمون خودکارآمدی اجتماعی، خودکارآمدی تحصیلی و خودکارآمدی هیجانی تشکیل شده است. شیوه نمره‌گذاری براساس مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (از اصلاً (۱ نمره) تا بسیار زیاد (۵ نمره)) می‌باشد. کمینه ۲۳ و بیشینه ۱۱۵ می‌باشد. پایایی کلی این مقیاس ۰/۷۰، پایایی

1. Emotional autonomy scale

2. Steinberg & Silverberg

3. Academic self-efficacy scale

4. Muris

خودکارآمدی اجتماعی ۰/۷۸، خودکارآمدی تحصیلی ۰/۸۷ و خودکارآمدی هیجانی ۰/۸۰ گزارش شده است. عسکری و همکاران (۱۳۹۸) براساس روش ضریب کرونباخ پایایی مؤلفه‌ی خودکارآمدی اجتماعی (۰/۸۴)، خودکارآمدی تحصیلی (۰/۸۶)، خودکارآمدی هیجانی (۰/۸۸) و نمره کل خودکارآمدی تحصیلی (۰/۹۱) را بدست آوردند.

پرسشنامه ارزش‌های تحصیلی^۱: این پرسشنامه از مقیاس راهبردهای انگیزشی برای یادگیری پینتریش و همکاران^۲ (۱۹۹۰) گرفته شده و شامل ۲۴ سوال است که شامل دو زیرمقیاس ارزش‌های تکالیف تحصیلی با ۱۲ گویه و ارزش‌های نمره‌ای با ۱۲ گویه است. شیوه‌ی نمره‌گذاری براساس مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از خیلی کم (۱ نمره) تا خیلی زیاد (۵ نمره) است. کمینه و بیشینه می‌باشد. محمدی و همکاران (۱۳۹۳) روایی این پرسشنامه را از طریق روایی سازه (همسانی درونی بین خرده مقیاس‌ها) برابر با ۰/۷۷ و پایایی هر یک از مقیاس‌های آن را به صورت ارزش تکالیف ۰/۸۶ و ارزش نمره ۰/۷۸ گزارش نموده‌اند.

یافته‌ها

قبل از تحلیل داده‌ها، ابتدا نرمال بودن داده‌ها توسط آزمون ناپارامتریک کلموگروف اسمیرنوف تأیید شد ($P > 0.05$) و داده‌ها در دو بخش توصیفی و استنباطی تحلیل شدند.

جدول (۱): نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت نرمال بودن داده‌ها

متغیر	Z	P
خودکارآمدی تحصیلی	۰/۸۷۰	۰/۰۸۷
ارزش‌های تحصیلی	۰/۴۵۸	۰/۱۵۶
استقلال عاطفی	۰/۹۰۱	۰/۰۸۲

بر اساس نتایج جدول ۱ می‌توان گفت که پیش فرض نرمال بودن داده‌ها بر اساس آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای متغیرهای پژوهش شامل خودکارآمدی تحصیلی، ارزش‌های تحصیلی و استقلال عاطفی برقرار است.

^۱. Academic values scale

^۲. Pintrich et al

جدول ۲: آمار توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

آمار توصیفی					متغیر
تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	
۱۰۰	۷۹/۸۰	۱۲/۳۰	۳۹	۹۶	خودکارآمدی تحصیلی
۱۰۰	۸۵/۹۰	۱۴/۰۲	۴۰	۸۲	ارزش‌های تحصیلی
۱۰۰	۳۱/۱۷	۷/۸۹	۲۲	۳۶	استقلال عاطفی

در جدول شماره ۲ نتایج میانگین و انحراف معیار مربوط به خودکارآمدی تحصیلی، ارزش‌های تحصیلی و استقلال عاطفی و همچنین کمترین نمره و بیشترین نمره برای هر متغیر به تفکیک نشان داده شده است.

جدول ۳: همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش

متغیر	۱	۲	۳
۱. خودکارآمدی تحصیلی	-		
۲. ارزش‌های تحصیلی	۰/۴۴۳	-	
۳. استقلال عاطفی	۰/۵۹۰	۰/۷۳۴	-

نتایج مندرج در جدول ۳ نشان می‌دهد که همبستگی معنی‌داری بین خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی وجود دارد. همچنین همبستگی مثبت معنی‌داری بین خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی با استقلال عاطفی وجود دارد.

جدول ۴: ضرایب رگرسیون گام به گام استقلال عاطفی بر اساس خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی

گام ها	متغیر های پیش بین	B	Beta	t	R ²	P	دوربین واتسون	Tolerance	VIF
۱	خودکارآمدی تحصیلی	۰/۳۹۴	۰/۵۸۱	۸/۴۹۰	۰/۳۴۱	۰/۰۰۱		۰/۸۷۵	۱/۳۹۰
۲	ارزش های تحصیلی	۰/۵۶۳	۰/۷۱۲	۱۰/۱۷۶	۰/۵۱۶	۰/۰۰۱	۱/۸۶۰	۰/۸۷۵	۱/۳۹۰

نتایج مندرج در جدول ۴ نشان می دهد که خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی قادر به پیش بینی استقلال عاطفی هستند ($P < 0/01$). در واقع ۳۴/۱ درصد از واریانس ارزش های تحصیلی توسط خودکارآمدی تحصیلی و در مجموع ۵۱/۶ درصد از واریانس ارزش های تحصیلی توسط خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی تبیین می شود. ضرایب بتای بدست آمده با توجه به سطح معنی داری نشان می دهد که خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی با استقلال عاطفی رابطه مثبت معنی داری دارند. همچنین با هدف تعیین تفاوت بین مقادیر واقعی و مقادیر پیش بین شده با مدل رگرسیون از آماره دوربین واتسون استفاده شد؛ که برابر با ۱/۸۶۰ بود که این مقدار در دامنه بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد که نشان از مستقل بودن خطاها داشته است. مقادیر ضریب تحمل و تورم واریانس نیز نشان از عدم هم خطی بودن و مناسب بودن مدل رگرسیون است.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش خودکارآمدی و ارزش های تحصیلی در پیش بینی استقلال عاطفی دانش آموزان دختر بود. بنا به یافته های پژوهش، همبستگی معناداری میان خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی وجود دارد؛ همچنین میان این دو متغیر و استقلال عاطفی رابطه ی مثبت و معناداری وجود دارد؛ به عبارتی دیگر، با افزایش میزان خودکارآمدی و ارزش های تحصیلی، میزان استقلال عاطفی دانش آموزان افزایش می یابد و بالعکس. با توجه به همبستگی مثبت میان استقلال عاطفی و خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی، نتایج این پژوهش تأییدی بر فرضیه ی این پژوهش مبنی بر اینکه خودکارآمدی تحصیلی و ارزش های تحصیلی بر استقلال عاطفی نوجوانان مؤثر است، بود. یافته های پژوهش حاضر با یافته های پژوهش اسماعیل پور و فرزانه (۱۳۹۷) همسو

بود. نتایج پژوهش آنان حاکی از آن بود که نوجوانان ناراضیتی و اعتراض خود از جو خانواده را با ناسازگاری‌های تحصیلی نشان می‌دهند؛ از آنجا که جو خانواده نقش مؤثری در شکل‌گیری استقلال عاطفی نوجوانان دارد، در صورت ناراضیتی نوجوان از جو خانواده، امکان کاهش استقلال عاطفی و در نتیجه کاهش میزان کارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی وجود دارد و بالعکس. شریفی‌ریگی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که در ورای اثر انعطاف‌پذیری شناختی، متغیرهای پیش‌بین بلوغ عاطفی و هوش معنوی، به‌جز خودتأثیرآوری هر کدام نقش مهمی در افزایش سازگاری با دانشگاه دارند. هر دو مؤلفه‌ی بلوغ عاطفی و هوش معنوی علاوه بر ایفای نقشی بسزا در افزایش سازگاری با دانشگاه، در شکل‌گیری استقلال عاطفی نوجوانان بسیار مؤثر هستند؛ از این رو، این دو متغیر در افزایش میزان خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی نوجوانان نقش دارند. در نتیجه، یافته‌های پژوهش حاضر، با یافته‌های پژوهش آنان همگونی داشت. نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش محمدی کرکانی و همکاران (۱۳۹۸) همسو بود. آنان در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که آموزش مهارت‌های اجتماعی و عاطفی به نوجوانان سبب بهبود عملکرد تحصیلی آنان می‌گردد؛ یکی از مهارت‌های عاطفی در نوجوانان استقلال عاطفی است که با آموزش آن به نوجوانان، می‌توان عملکرد تحصیلی آنان از جمله کارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی آنان را افزایش داد. انجام این پژوهش با محدودیت‌هایی چون عدم همکاری دانش‌آموزان و برخی از مسئولان مدارس، ناقص تکمیل کردن پرسشنامه‌ها، بی‌علاقگی و کم‌حوصله بودن دانش‌آموزان در پر کردن پرسشنامه‌ها و عدم اطمینان به پاسخ‌های شرکت‌کنندگان به دلیل ماهیت خودگزارشی ابزارهای تحقیق روبه‌رو شد. بنا به نتایج پژوهش، بایستی توجه ویژه‌ای به آموزش مهارت‌های خودکارآمدی تحصیلی و ارزش‌های تحصیلی به نوجوانان توسط نظام آموزشی و والدین جهت ارتقای استقلال عاطفی آنان شود. لازم به ذکر است که پژوهش حاضر تنها در سطح شهر بوکان صورت گرفته و قابل‌تعمیم به کل جامعه نمی‌باشد. بایستی تحقیقات دیگری توسط پژوهشگران در سایر بخش‌های کشورمان صورت گیرد تا نتایج این پژوهش قابل‌تعمیم باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های مصاحبه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- اسماعیل پور، خلیل و فرزانه، اکرم. (۱۳۹۷). پیش‌بینی سازگاری عاطفی و تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ابعاد کارکردی خانواده. *نشریه آموزش و ارزشیابی*، ۱۱(۴۴)، ۱۰۳-۱۱۸.
- اکبری. (۲۰۱۳). چالش‌های بهداشت روانی نوجوانان. پیام زن، ۱۳۹۱(۲۵۲).
- سامانی، سیامک و رضویه، اصغر. (۱۳۸۶). رابطه همبستگی خانوادگی و استقلال عاطفی با مشکلات عاطفی. *پژوهش در سلامت روانشناختی*، ۱(۱)، ۳۰-۳۷.
- شریفی، ریگی؛ مهرابی زاده، هنرمند؛ رحیمی، بشلیده و امینی، زینب. (۱۳۹۷). نقش بلوغ عاطفی، خودتأیی و هوش معنوی در پیش‌بینی سازگاری با دانشگاه با کنترل انعطاف‌پذیری شناختی در دانشجویان پسر. *پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت*، ۴(۳)، ۱-۱۲.
- طهماسبیان، کارینه و اناری، آسیه. (۱۳۹۱). ارتباط مستقیم و غیرمستقیم خودکارآمدی تحصیلی با افسردگی نوجوانان. *دست‌آوردهای روان‌شناختی*، ۱۹(۱)، ۲۲۷-۲۴۴.
- محمدی کرکانی، آذر؛ درتاج، فریبرز و کیامنش، علیرضا. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی-عاطفی بر روی مؤلفه‌های عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر. *نشریه علمی آموزش و ارزشیابی*، ۱۲(۴۵)، ۱۳۳-۱۵۰.
- میرگل، احمد؛ عسکری، فرشته و محسنی، سحر. (۱۳۹۸). نقش هوش معنوی و عزت نفس در پیش‌بینی خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه دوم. *رویش روان‌شناسی*، ۴۴(۸)، ۱۲۷-۱۳۲.
- ناصری چهارمی، رضا؛ محمدی، مهدی؛ رحمانی، هادی و زارعی، مهدی. (۱۳۹۳). مقایسه خودراهبری یادگیری، ارزش‌های تحصیلی و ارزشیابی دانشجویان رشته‌های مهندسی از

کیفیت تدریس اعضای هیئت علمی؛ مورد مطالعه: دانشگاه هرمزگان. فصلنامه آموزش مهندسی ایران، ۱۶(۶۱)، ۹۱-۱۱۷.

منابع انگلیسی:

- Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V., & Pastorelli, C. (2001). Self-efficacy beliefs as shapers of children's aspirations and career trajectories. *Child development*, 72(1), 187-206.
- Chirkov, V. I., & Ryan, R. M. (2001). Parent and teacher autonomy-support in Russian and US adolescents: Common effects on well-being and academic motivation. *Journal of cross-cultural psychology*, 32(5), 618-635.
- DeWall, C. N., Baumeister, R. F., & Vohs, K. D. (2008). Satiated with belongingness? Effects of acceptance, rejection, and task framing on self-regulatory performance. *Journal of personality and social psychology*, 95(6), 1367.
- Diseth, Å. (2011). Self-efficacy, goal orientations and learning strategies as mediators between preceding and subsequent academic achievement. *Learning and individual differences*, 21(2), 191-195.
- Fleming, M. (2005). Adolescent Autonomy: Desire, Achievement and Disobeying Parents between Early and Late Adolescence. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 5, 1-16.
- Kinnunen, S. M., Puolakanaho, A., Tolvanen, A., Mäkikangas, A., & Lappalainen, R. (2019). Does mindfulness-, acceptance-, and value-based intervention alleviate burnout?—A person-centered approach. *International Journal of Stress Management*, 26(1), 89.
- Muris, P. (2001). A brief questionnaire for measuring self-efficacy in youths. *Journal of Psychopathology and behavioral Assessment*, 23, 145-149.

- Pintrich, P. R., & De Groot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of educational psychology*, 82(1), 33.
- Steinberg, L., & Silverberg, S. B. (1986). The vicissitudes of autonomy in early adolescence. *Child development*, 841-851.
- Takaki, J., Nishi, T., Shimoyama, H., Inada, T., Matsuyama, N., Kumano, H., & Kuboki, T. (2003). Interactions among a stressor, self-efficacy, coping with stress, depression, and anxiety in maintenance hemodialysis patients. *Behavioral Medicine*, 29(3), 107-112.
- Wentzel, K. R. (2005). Peer relationships, motivation, and academic performance at school. *Handbook of competence and motivation*, 279-296.
- Zimmer-Gembeck, M. J., & Collins, W. A. (2006). Autonomy development during adolescence. *Blackwell handbook of adolescence*, 174-204.

The Role of Academic Self-efficacy and Academic Values in Predicting the Emotional Independence of Female Students of the Senior high school in Bukan city

Sana Majdi¹, Masoud Najari²

Abstract

Introduction and goal: The present study was conducted with the aim of the role of academic self-efficacy and academic values in predicting emotional independence.

Research methodology: The descriptive research method was correlation type. The statistical population of the research included all the female students of the second year of high school in Bukan city in the academic year of 2022-2023, and 100 people were evaluated as a sample using the available sampling method. Stenberg and Silverberg's emotional independence scale (1986), academic self-efficacy questionnaire by Morris (2001) and Pintrich et al.'s (2011) academic values were used to measure the studied variables. The research data was analyzed using Pearson's correlation coefficient and step-by-step regression analysis with SPSS version 23 software, and the significance level of the tests was considered to be 0.05.

Findings: The findings showed that academic self-efficacy and academic values are able to predict emotional independence. Also, 34.1% of the variance of academic values is explained by academic self-efficacy and 51.6% of the variance of academic values is explained by academic self-efficacy and academic values.

Conclusion: According to the results of the research, it can be stated that in order to promote the emotional independence of second year high school female students in schools, attention should be paid to the role of academic self-efficacy and academic values.

Keywords: Emotional independence, academic self-efficacy, academic values, adolescents, female students

¹* Education, Bukan, West Azerbaijan, Bukan, Iran. Sanamajdi823@gmail.com

² Department of Psychology, Mahabad Branch, Islamic Azad University, Mahabad, Iran.